

ΔΙΑΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΕΠΙΠΕΔΑ I-III

βάσει του εγκεκριμένου Προγράμματος Σπουδών, ΦΕΚ 807/4 Ιουλίου 2006

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας
και Θρησκευμάτων
© Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών
και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
Πανεπιστημιούπολη 74 100 Ρέθυμνο
Τηλέφωνα: 28310-77605, 77635
Fax: 28310-77636
e-mail: ediamme@edc.uoc.gr
www.uoc.gr/diaspora
www.ediamme.edc.uoc.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Επιστημ. Υπεύθυνος Έργου: Μιχάλης Δαμανάκης

Το Πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στα πλαίσια του Μέτρου 1.1. του ΕΠΕΑΕΚ II και υλοποιήθηκε από το «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» του Πανεπιστημίου Κρήτης. Για την ανάπτυξη του παρόντος τεύχους εργάστηκαν τα παρακάτω πρόσωπα:

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Αγγελική Κοιλιάρη, Άννα Χατζηπαναγιωτίδη

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Κωνσταντίνα Μεταξά

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μιχάλης Δαμανάκης

Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ., ΡΕΘΥΜΝΟ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	7
Εισαγωγή	9
Ενδεικτικές Θεματικές Περιοχές / Ενότητες	15
ΠΛΑΙΣΙΟ Ι	16
ΠΛΑΙΣΙΟ ΙΙ	18
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ (1 ^ο και 2 ^ο έτος/τάξη)	18
1. Προφορικός Λόγος	19
1.1. Ακούω - καταλαβαίνω - απαντώ	19
2. Λεκτικές Πράξεις – Γραμματική	20
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ (3 ^ο και 4 ^ο έτος/τάξη)	23
1. Προφορικός Λόγος	24
1.1. Ακούω - καταλαβαίνω - απαντώ	24
2. Γραπτός Λόγος	25
2.1. Διαβάζω - καταλαβαίνω	25
2.2. Διαβάζω - καταλαβαίνω - γράφω	25
3. Λεκτικές Πράξεις – Γραμματική	26
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΡΙΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ (5 ^ο και 6 ^ο έτος/τάξη)	29
1. Προφορικός Λόγος	30
1.1. Ακούω - καταλαβαίνω - απαντώ	30
2. Γραπτός Λόγος	31
2.1. Διαβάζω - καταλαβαίνω	31
2.2. Διαβάζω - καταλαβαίνω - γράφω	31
3. Λεκτικές Πράξεις – Γραμματική	32
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΤΕΣΤ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ	35

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα κριτήρια που περιέχονται στο παρόν τεύχος βασίζονται στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης και ως Ξένης Γλώσσας (ΦΕΚ 807/4 Ιουλίου 2006).

Η διαφοροποίηση της Ελληνικής σε Δεύτερη και Ξένη Γλώσσα στο πλαίσιο του προγράμματος «Παιδεία Ομογενών» βασίστηκε στα ακόλουθα τρία κριτήρια, τα οποία συζητούνται διεξοδικότερα στο Πρώτο Μέρος των Προγραμμάτων Σπουδών¹:

- 1. Σύνδεση της γλώσσας με θεσμικούς και κοινωνικούς ρόλους*
- 2. Λειτουργίες της γλώσσας κυρίως σε σχέση με την κάλυψη επικοινωνιακών, κοινωνικών και ψυχολογικών αναγκών του ατόμου και της ομάδας*
- 3. Κοινωνικοπολιτισμικές και γλωσσικές προϋποθέσεις (υπόβαθρο) καθώς και στάση των μαθητών έναντι της Ελληνικής.*

Συγκεκριμένα, στην περίπτωση της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας, η γλώσσα συνδέεται με θεσμικούς και κοινωνικούς ρόλους και καλύπτει επικοινωνιακές ανάγκες του υποκειμένου (μαθητή), το οποίο με τη σειρά του είναι φορέας ελληνογενών κοινωνικοπολιτισμικών στοιχείων και χρήστης της Ελληνικής. Τα παραπάνω δεν ισχύουν, ή δεν ισχύουν στον ίδιο βαθμό, στην περίπτωση των υποκειμένων (μαθητών) που διδάσκονται την Ελληνική ως Ξένη Γλώσσα.

Κοντολογίς, στην περίπτωση της διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας προϋποτίθεται η κατάκτηση/γνώση από τον μαθητή, στοιχειωδών δομών και ενός στοιχειώδους λεξιλογίου της Ελληνικής, πριν τη φοίτησή του στο σχολείο, και κατά συνέπεια η στοχοθεσία και τα περιεχόμενα του Προγράμματος Σπουδών, αλλά και η μεθοδολογία του αντίστοιχου εκπαιδευτικού υλικού, είναι διαφορετικά από εκείνα στην περίπτωση διδασκαλίας της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας, οι δε γλωσσικές απαιτήσεις υψηλότερες.

Η κατάρτιση ξεχωριστών Προγραμμάτων Σπουδών και η παραγωγή ξεχωριστού εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης και ως Ξένης Γλώσσας συνεπάγονται και την κατάρτιση διαφορετικών κριτηρίων για την διαπίστωση του επιπέδου ελληνομάθειας των μαθητών.

Τα διαπιστωτικά κριτήρια που περιέχονται στο παρόν τεύχος είναι αρκετά αναλυτικά και συνοδεύονται από ενδεικτικά παραδειγμάτων καθώς και από ένα ενδεικτικό γλωσσικό τεστ.

Ο εκπαιδευτικός, λοιπόν, έχει τη δυνατότητα να συμβουλευτεί τα προτεινόμενα κριτήρια και το ενδεικτικό γλωσσικό τεστ και να καταρτίζει κάθε φορά το δικό του γλωσσικό τεστ με τη βοήθεια του οποίου θα διαπιστώνει το επίπεδο ελληνομάθειας των μαθητών του. Με δεδομένο δε, ότι τα κριτήρια βασίζονται σε εγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σ' ένα είδος πιστοποίησης της ελληνομάθειας στη βάση του εγκεκριμένου Προγράμματος Σπουδών.

Μ' άλλα λόγια, ο εκπαιδευτικός που διαπιστώνει ότι ένας μαθητής του πληροί τα κριτήρια ενός συγκεκριμένου επιπέδου ελληνομάθειας, μπορεί να χορηγήει ένα «Ενδεικτικό Ελληνομάθειας», το οποίο θα έχει ουσιαστικό αντίκρισμα, αφού στηρίζεται σε ένα εγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών².

1. Θεωρητικό Πλαίσιο και Προγράμματα Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά. ΟΕΔΒ, Αθήνα 2006

2. Το εν λόγω Ενδεικτικό Ελληνομάθειας δε επιτρέπεται να συγχέεται με το Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας που χορηγείται, μετά από εξετάσεις, από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Το Ενδεικτικό Ελληνομάθειας αποτελεί σχολικό τίτλο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρόωμη εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές και στις μαθήτριες να εξοικειώνονται με το ελληνικό γλωσσικό και πολιτισμικό σύστημα στο πλαίσιο μίας ευρύτερης γλωσσικής κουλτούρας, να αξιοποιούν γνώσεις και ταλέντα και να αναπτύσσουν γνωστικές και κοινωνικές δεξιότητες.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες, αφού αποκτήσουν ένα υπόβαθρο στοιχειωδών γνώσεων και δεξιοτήτων, προχωρούν με μεγαλύτερη ευκολία στη σταδιακή κατάρκτηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Οικοδομούν σταδιακά σε κάθε επίπεδο πάνω στις γνώσεις που απέκτησαν από το προηγούμενο, ώστε στο τέλος των τριών επιπέδων να επιτύχουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο γλωσσομάθειας που θα τους/τις επιτρέπει να επικοινωνούν με ομιλητές/τριες στην Ελλάδα αλλά και με ελληνόφωνους ομιλητές/τριες σ' όλον τον κόσμο. Παράλληλα προσεγγίζουν και κατανοούν τον πολιτισμό και την καθημερινότητα στην Ελλάδα, αλλά και στις άλλες χώρες όπου ομιλείται η ελληνική γλώσσα, για να αποκτήσουν μία ευρύτερα θετική στάση και συμπεριφορά απέναντι:

- στην ποικιλία των κοινωνικών και πολιτισμικών μορφών
- στην πολλαπλότητα και αλληλεξάρτηση των πολιτισμών καθώς και
- στην πολυεπίπεδη συνύπαρξη και αρμονική συμβίωση των συλλογικών υποκειμένων.

Οι γενικοί αυτοί άξονες-στόχοι δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές και στις μαθήτριες να αναπτύξουν διαπολιτισμική συνείδηση η οποία συμβάλλει στη γνωριμία με τον «άλλο», στην άρση στερεοτύπων και προκαταλήψεων και ενισχύει και ενισχύεται από την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση των λαών. Το πλαίσιο αυτό επιτρέπει στους μαθητές και στις μαθήτριες να γνωρίσουν τη μορφή και τη δομή της ελληνικής γλώσσας, να οργανώσουν τον λόγο τους στο πλαίσιο συγκεκριμένων περιστάσεων επικοινωνίας και υπερβαίνοντας τις συμβάσεις της γλώσσας ή των γλωσσών που ήδη γνωρίζουν, να αποκτήσουν ικανότητες για διαπολιτισμική επικοινωνία.

Η ελληνική ως ξένη γλώσσα θα πρέπει να διδάσκεται με τις σύγχρονες διδακτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις που βασικά δίνουν έμφαση:

- καταρχήν στον προφορικό λόγο και σ' ένα δεύτερο στάδιο και στον γραπτό λόγο

- στις παιγνιώδεις μορφές μάθησης και
 - στην εκμάθηση μορφοσυντακτικών δομών περισσότερο μέσα από τη χρήση επικοινωνιακών ασκήσεων γραμματικής και λιγότερο μέσα από κανόνες.
- Έτσι, οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν μ' ευχάριστο τρόπο:
- να αποκτήσουν βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες στον προφορικό και γραπτό λόγο
 - να προσεγγίσουν συναισθηματικά την ελληνική ως ξένη γλώσσα με στόχο την ανάπτυξη μιας διαπολιτισμικής συνείδησης
 - να αναπτύξουν κίνητρα για την εκμάθηση της γλώσσας.

Η διαδικασία μάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας είναι μια δυναμική διαδικασία που θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ηλικία και τα ιδιαίτερα γνωστικά, γλωσσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού κοινού, να αξιοποιεί όλες τις προηγούμενες μαθησιακές εμπειρίες των μαθητών και μαθητριών, να τους / τις μαθαίνει και να τους / τις ασκεί στις γνωστικές στρατηγικές καθώς και στις μεταγνωστικές δεξιότητες, προκειμένου να μάθουν πώς να μαθαίνουν.

Τα **διαπιστωτικά κριτήρια ελληνομάθειας** στηρίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά¹ το οποίο έχει εγκριθεί από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και αναπτύσσονται σε σπειροειδή εξελικτική πορεία σε **τρία επίπεδα** που θα μπορούσαν να αντιστοιχιστούν στα επίπεδα *A1- στοιχειώδης γνώση, A2- βασική γνώση, B1- μέτρια ως αρκετά καλή γνώση* του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες: εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση (Κ.Ε.Π.Α.Γ.)²

Στο **Πρώτο Επίπεδο (A1)** οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να αποκτήσουν την ικανότητα να κατανοούν στην ελληνική γλώσσα βασικές καθημερινές επικοινωνιακές καταστάσεις και να ανταποκρίνονται σ' αυτές με στοιχειώδη γλωσσικά μέσα **κυρίως** στον *προφορικό λόγο*.

Στο **Δεύτερο Επίπεδο (A2)** δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη και των τεσσάρων επικοινωνιακών δεξιοτήτων, δηλαδή και στην *κατανόηση* και στην *παραγωγή προφορικού λόγου* όπως και στην *κατανόηση* και στην *παραγωγή γραπτού λόγου*. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να αποκτήσουν τις επιμέρους δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να κατανοούν απλά κείμενα προφορικού και γραπτού λόγου και να μπορούν να ανταποκρίνονται με απλά γλωσσικά μέσα σε διάφορες καθημερινές καταστάσεις επικοινωνίας.

Στο **Τρίτο Επίπεδο (B1)** θα πρέπει ν' αναπτυχθούν περαιτέρω οι τέσσερις επικοινωνιακές δεξιότητες. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να αναπτύξουν περισσότερο τις επιμέρους δεξιότητες που ήδη έχουν αποκτήσει, ώστε να κατανοούν προφορικά και γραπτά κείμενα, όχι ιδιαίτερα σύνθετα, και να μπορούν να ανταποκρίνονται με ανάλογα γλωσσικά μέσα σε διάφορες καθημερινές καταστάσεις επικοινωνίας.

Κανένα από τα τρία επίπεδα γλωσσομάθειας δεν είναι *απαραίτητα* συνδεδεμένο με συγκεκριμένο διδακτικό υλικό ή εγχειρίδιο. Παρόλα αυτά, η χρήση του διδακτικού υλικού «**Μαργαρίτα**»³ διευκολύνει την επίτευξη των στόχων, μια και το υλικό συνδέεται άμεσα με το Πρόγραμμα Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά στο οποίο στηρίζονται και τα **διαπιστωτικά κριτήρια ελληνομάθειας**.

Σε κάθε ένα επίπεδο είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η πρόοδος των μαθητών και μαθητριών στο *προσωπικό*, στο *κοινωνικό* και στο *εκπαιδευτικό πεδίο* σε συγκεκριμένα στάδια και σε σπειροειδή εξελικτική πορεία σ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους. Έτσι, οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να αισθάνονται ότι σταδιακά ανέπτυξαν συγκεκριμένες δεξιότητες και να διατηρούν μ' αυτόν τον τρόπο τα κίνητρα για μάθηση.

Στο πλαίσιο αυτό η **αξιολόγηση** των μαθητών και μαθητριών έχει σκοπό να ελέγξει την πρόοδο ή να διαγνώσει αδυναμίες τους σε όλες τις δεξιότητες ως ένα σύνολο ή σε συγκεκριμένες δεξιότητες. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει η αξιολόγηση να εστιάζει στη συγκεκριμένη δεξιότητα. Για παράδειγμα:

- στην *κατανόηση προφορικού λόγου* οι μαθητές και οι μαθήτριες θα πρέπει να κατανοούν σε γενικές γραμμές ένα κείμενο ή να συνάγουν συμπεράσματα από τα συμφοραζόμενα ή να καταλαβαίνουν λεπτομέρειες από το κείμενο. Αυτό προϋποθέτει την ανάπτυξη και την εξάσκηση σχετικών επιμέρους δεξιοτήτων. Η αξιολόγηση της *κατανόησης προφορικού λόγου* θα πρέπει να ελέγχει σε ποιον βαθμό έχουν αναπτυχθεί αυτές οι δεξιότητες
- στην *παραγωγή προφορικού λόγου* σκοπός είναι η επικοινωνία. Η αξιολόγηση της παραγωγής προφορικού λόγου, στην περίπτωση των μικρών μαθητών και μαθητριών, θα πρέπει καταρχάς να εστιάζεται στον βαθμό στον οποίο ο λόγος που παράγεται είναι κατανοητός και παράλληλα σ' ένα επόμενο στάδιο στην προφορά και στον επιτονισμό

- στην *κατανόηση γραπτού λόγου* απαιτούνται επίσης επιμέρους δεξιότητες παρόμοιες μ' αυτές που αναφέρονται πιο πάνω. Επομένως και η αξιολόγηση της *κατανόησης γραπτού λόγου* θα πρέπει να ελέγχει σε ποιον βαθμό έχουν αναπτυχθεί δεξιότητες κατανόησης γραπτού κειμένου.
- στην *παραγωγή γραπτού λόγου* απαιτούνται ιδιαίτερα σύνθετες επιμέρους δεξιότητες, διότι ο παραγόμενος λόγος θα πρέπει να υπακούει στις απαιτήσεις που προϋποθέτουν οι ιδιαιτερότητες των κειμενικών ειδών. Η αξιολόγηση της παραγωγής γραπτού λόγου, στην περίπτωση των μικρών μαθητών και μαθητριών, θα πρέπει να ελέγχει σε ποιο βαθμό έχουν αναπτυχθεί οι απαιτούμενες δεξιότητες που τους επιτρέπουν να παράγουν λόγο με τις λιγότερες δυνατόν αποκλίσεις. Παράλληλα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εμπειρίες τους από τα μαθήματα στις άλλες γλώσσες που γνωρίζουν και ο τρόπος με τον οποίο έχουν διδαχθεί την *παραγωγή γραπτού λόγου*.

Η αξιολόγηση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τα αποτελέσματά της είναι ενδεικτικά της γνώσης των μαθητών και μαθητριών για τη στιγμή που αυτή γίνεται. Γι' αυτό και η αξιολόγηση θα πρέπει να έχει μαθητοκεντρικό χαρακτήρα, να στηρίζει τη μάθηση και τη διδασκαλία και να μην περιορίζεται μόνον σε γραπτή εξέταση. Οι διδάσκοντες θα πρέπει να αξιολογούν και τον τρόπο διδασκαλίας και να ωθούν τους μαθητές και τις μαθήτριες στην αξιολόγηση της προόδου τους στο μάθημα της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

Οι παραδοσιακές μορφές αξιολόγησης δίνουν τη δυνατότητα να ανιχνευθούν οι γνώσεις για τη συγκεκριμένη γνωστική περιοχή που αφορούν τα ερωτήματα της εξέτασης. Γι' αυτό και θα πρέπει να εφαρμόζονται παράλληλα και άλλες εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης που θα δίνουν στοιχεία για την πρόοδο των μαθητών και μαθητριών σε θέματα, όπως συνεργασία με τους άλλους, αυτενέργεια ή ανάπτυξη στρατηγικών μάθησης.

Σημαντικό και ιδιαίτερα ενθαρρυντικό για τους μικρούς μαθητές και τις μαθήτριες είναι να αισθάνονται ότι μαθαίνουν από τα λάθη τα οποία κάνουν. Οι *διορθώσεις των λαθών* θα πρέπει να γίνονται σε αυτήν την κατεύθυνση και με τρόπο που θα τους / τις προτρέπει να παράγουν λόγο. Στα παιχνίδια ελεύθερης παραγωγής λόγου είναι αναμενόμενο ότι θα χρησιμοποιήσουν και αποκλίνοσες εκφράσεις, οι οποίες δεν θα εμποδίζουν απαραίτητα τη γλωσσική διάδραση.

Ο δάσκαλος / η δασκάλα δεν θα πρέπει να σταματά και να διορθώνει τον μαθητή / την μαθήτρια, αλλά να σημειώνει τα λάθη και να τα συζητά μαζί τους μετά το τέλος της άσκησης. Για να διατηρήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα κίνητρα για μάθηση θα πρέπει να υπάρχει ισορροπία μεταξύ διορθώσεων και επαίνου, όταν μάλιστα κάποιοι από αυτούς μπορεί να παράγουν λόγο συνθετότερο από τον αναμενόμενο.

Από όλα τα προηγούμενα προκύπτει ότι η διάγνωση του επιπέδου της ελληνομάθειας των μαθητών και μαθητριών θα πρέπει να γίνεται με επίκεντρο τα ίδια τα παιδιά σε συγκεκριμένα θεματικά πλαίσια. Τα παιδιά βιώνουν τη σχολική και κοινωνική πραγματικότητα και αναπτύσσονται πολύπλευρα *γνωστικά* και *γλωσσικά, συναισθηματικά, δημιουργικά* και *κοινωνικά* και θα πρέπει να αποκτήσουν δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις επικοινωνιακές καταστάσεις στις οποίες εμπλέκονται. Σε αυτό το πλαίσιο οι θεματικές ενότητες θα πρέπει να κινούνται στον τριπλό άξονα: *Εγώ, Εγώ και οι άλλοι, Εγώ και ο κόσμος*. Ο τριπλός αυτός άξονας επιβάλλει την ανάπτυξη κριτηρίων σε πολλαπλά επίπεδα.

Σημειώσεις:

¹ Παιδεία Ομογενών (2006): Θεωρητικό Πλαίσιο και Προγράμματα Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά. ΟΕΔΒ, Αθήνα. (ΦΕΚ 807/4 Ιουλίου 2006)

² Το Κ.Ε.Π.Α.Γ. χρησιμοποιείται από εκπαιδευτές/τριες, συγγραφείς εγχειριδίων και εξεταστικούς φορείς για τον σχεδιασμό, τη διδασκαλία και τη χορήγηση πιστοποιητικών γλωσσομάθειας για τις περισσότερες ευρωπαϊκές γλώσσες, πρβ. Council of Europe (2001) Common European Framework of Reference for languages: learning, teaching, assessment. Cambridge University Press.

³ Διδακτικό υλικό «Μαργαρίτα» 1, 2, 3, 4 (2008) ΟΕΔΒ, Αθήνα και για τα τεύχη 5-6 (2008), Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ., Ρέθυμνο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ/ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Οι θεματικές περιοχές/ενότητες εμπεριέχουν τις επικοινωνιακές καταστάσεις, οι οποίες καθορίζονται με βάση τη συχνότητα εύρεσής τους στην κοινωνική ζωή και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και των μαθητριών, συνάδουν με τους στόχους της γλωσσικής εκπαίδευσης και υποστηρίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες θα αναπτύξουν εκείνες τις δεξιότητες που θα τους/τις δίνουν τη δυνατότητα να αντεπεξέλθουν σ' αντίστοιχες επικοινωνιακές καταστάσεις, όταν βρεθούν με άλλους ομιλητές της ελληνικής.

Οι θεματικές περιοχές/ενότητες μπορεί να επαναλαμβάνονται σε όλα τα επίπεδα, ενώ οι επιμέρους διαφοροποιήσεις συναρτώνται με τις επικοινωνιακές καταστάσεις που μπορεί να είναι ίδιες, αλλά πραγματώνονται σε κάθε επίπεδο με πιο σύνθετα γλωσσικά μέσα.

Οι θεματικές περιοχές/ενότητες είναι:

- ❖ **Σπίτι:** χώροι, προσωπικές και οικογενειακές συνήθειες, προσωπικά αντικείμενα, οικογενειακή ζωή
- ❖ **Σχολείο:** σχολικές δραστηριότητες, παραδοσιακά παιχνίδια, Ιστορία, διαδίκτυο, τεχνολογία
- ❖ **Διαπροσωπικές σχέσεις:** οικογένεια, φίλοι/φιλικές συναναστροφές
- ❖ **Καθημερινή ζωή:** καθημερινές δραστηριότητες και συνήθειες, μετακινήσεις, αθλητικές δραστηριότητες, τοπική κοινωνία
- ❖ **Κοινωνικότητα:** παιχνίδια, αθλήματα, αλληλογραφία αναψυχή, κοινωνική δραστηριότητα, εορτές και επέτειοι
- ❖ **Περιβάλλον:** κλιματολογικές συνθήκες, εποχές, ζώα και φυτά (απλά είδη), προστασία του περιβάλλοντος
- ❖ **Ελεύθερος χρόνος / Διασκέδαση:** άθληση, ψυχαγωγία, Θέατρο, μουσική, κινηματογράφος (ταινίες σε DVD), εκδρομές, εστιατόρια, διαδίκτυο τεχνολογία
- ❖ **Διακοπές:** ταξίδια, αξιοθέατα και μνημεία, μουσεία
- ❖ **Αγορά / Μαγαζιά:** επαγγέλματα, διαφήμιση, αγοραστικές συνήθειες
- ❖ **Διατροφή:** τρόφιμα, ποτά, μαγειρική, παραδοσιακές συνταγές
- ❖ **Υγεία:** υγιεινή του σώματος
- ❖ **Επικαιρότητα:** προβλήματα των νέων, σύγχρονα κοινωνικά και οικολογικά προβλήματα.

ΠΛΑΙΣΙΟ Ι

Γενικά κριτήρια

Κατά τη διαμόρφωση/κατασκευή των διαγνωστικών δοκιμασιών θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη:

- το στάδιο της γνωστικής ανάπτυξης των μαθητών (ηλικία)
- το μαθησιακό ύψος των μαθητών/τριών και ο τρόπος που έχουν μάθει να αξιολογούνται στο γλωσσικό μάθημα
- το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας, όπου διδάσκεται η γλώσσα, το πρόγραμμα και ο αριθμός ωρών διδασκαλίας
- το άμεσο φυσικό, πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον της χώρας στην οποία διδάσκεται η ελληνική γλώσσα
- το σύγχρονο φυσικό, πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον της Ελλάδας.

Ειδικά κριτήρια

Κατά τη διαμόρφωση / κατασκευή των διαγνωστικών δοκιμασιών θα πρέπει:

- η διδασκαλία του γλωσσικού συστήματος (γραμματική / συντακτικό) να αποτελεί μέσο για την κατανόηση και την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου και όχι αυτοσκοπό
- η επικοινωνιακή ικανότητα του μαθητή να αναπτύσσεται και να αναλύεται στις εξής επιμέρους δεξιότητες:
 - ❖ Προφορικός λόγος
 - ✓ Ακούω – καταλαβαίνω
 - ✓ Καταλαβαίνω – απαντώ (ομιλώ)
 - ❖ Γραπτός λόγος
 - ✓ Διαβάζω – καταλαβαίνω
 - ✓ Γράφω
- να γίνεται επιλογή των καταστάσεων επικοινωνίας με γνώμονα την αυθεντικότητα και την ποικιλία του γλωσσικού υλικού
- να δίνεται καταρχήν έμφαση στον προφορικό λόγο, αλλά να αναπτύσσονται ικανοποιητικά και οι τέσσερις επικοινωνιακές δεξιότητες (κατανόηση προφορικού λόγου, παραγωγή προφορικού λόγου, κατανόηση γραπτού λόγου, παραγωγή γραπτού λόγου).

ΠΛΑΙΣΙΟ ΙΙ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ (1^ο και 2^ο έτος/τάξη)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι
<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● να αποδεχθεί καταρχάς το διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο που του φέρνει η εκμάθηση μιας άλλης γλώσσας ● να αποδεχθεί την ετερότητα μεταξύ των ανθρώπων, να αποδεχθεί το διαφορετικό ως ένα πραγματικό γεγονός ● να μαθαίνει μέσα από το παιχνίδι αξιοποιώντας τη φαντασία του. 	<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● να προσεγγίσει βιωματικά μέσα από επικοινωνιακές περιστάσεις τη σύγχρονη ζωή στην Ελλάδα ● να προσεγγίσει και να κατανοήσει τη γλώσσα του σώματος, όπως αυτή πραγματώνεται στη σύγχρονη Ελλάδα ● να αναγνωρίζει πολιτισμικά στοιχεία που είναι κοινά στους δύο πολιτισμούς ● να αναγνωρίζει γεωγραφικές περιοχές και πόλεις της Ελλάδας.

1. ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

1.1. Ακούω - καταλαβαίνω - απαντώ

Μαθησιακοί στόχοι	Μέσα υλοποίησης στόχων
<p>Ο μαθητής θα πρέπει να μπορεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● να κατανοεί απλές φράσεις που έχουν σχέση με το άμεσο περιβάλλον του και με την καθημερινή του ζωή ● να ανταποκρίνεται με απλά γλωσσικά, εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά μέσα σε καταστάσεις επικοινωνίας που έχουν σχέση με το άμεσο περιβάλλον του και με την καθημερινή του ζωή ● να περιγράφει με λιτό και στοιχειώδη τρόπο το άμεσο περιβάλλον του ● να κατανοεί απλά μικρά κείμενα. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ακουστικοί διάλογοι ● Τηλεφωνικοί διάλογοι ● Απλές ανακοινώσεις ● Απλές οδηγίες / προτροπές ● Ακουστικά κείμενα με παντομίμα ● Τραγούδια.

2. ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Λεκτικές πράξεις	Γραμματική (μορφολογία / σύνταξη)
<p>Ο μαθητής θα πρέπει να μάθει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● να χαιρετά σε οικείο ύφος ● να χαιρετά με τους αντίστοιχους χαιρετισμούς όλες τις ώρες της ημέρας ● να αντικαιρετά ● να ανοίγει και να διατηρεί μια συνομιλία ● να αυτοσυστήνεται ● να ζητά πληροφορίες για κάτι ● να επιβεβαιώνει μια πληροφορία ● να διαψεύδει μια πληροφορία ● να τοποθετεί αντικείμενα, πρόσωπα, γεγονότα στον χώρο (τι, ποιος, πού) ● να τοποθετεί αντικείμενα, πρόσωπα, γεγονότα στον χρόνο (τι, ποιος, πότε) ● να ζητά πληροφορίες για αντικείμενα ● να δίνει πληροφορίες για αντικείμενα ● να προτρέπει κάποιον να κάνει κάτι ● να εκφράζει αρέσκεια ● να εκφράζει απαρέσκεια ● να ζητά κάτι από κάποιον ● να δίνει απλές εντολές 	<ul style="list-style-type: none"> ● οριστικό άρθρο <i>στην ονομαστική</i> (ο, η, το) και <i>στην αιτιατική</i> (τον, τη(ν), το) στον ενικό αριθμό ● αρσενικά και θηλυκά κύρια ονόματα ● κλητική προσφώνηση των κύριων ονομάτων ● ουσιαστικά στην ονομαστική ενικού και πληθυντικού αριθμού: <ul style="list-style-type: none"> α) αρσενικά σε -ος / -οι, β) θηλυκά σε -α / -ες, γ) ουδέτερα σε -ο / -α, -ι / -ια ● ουσιαστικά ξένης προέλευσης στην ονομαστική ενικού (π.χ. σάντουιτς) ● επίθετα στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: α) αρσενικά σε -ος / -οι, β) θηλυκά σε -η / -ες, γ) ουδέτερα σε -ο / -α ● επίθετα που εκφράζουν χρώματα (-ος -η -ο / -ος -α -ο) ● οι προσωπικές αντωνυμίες στο πρώτο και στο δεύτερο πρόσωπο ενικού και πληθυντικού αριθμού: <i>εγώ, εμείς, εσύ, εσείς</i> ● ο αδύνατος τύπος της προσωπικής αντωνυμίας α' και β' προσώπου στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: <i>με, μας, σε, σας</i>

<ul style="list-style-type: none"> • να επιβραβεύει κάποιον • να εκφράζει συγκατάθεση • να προσκαλεί κάποιον • να προσφέρει κάτι με ευγενικό τρόπο. 	<ul style="list-style-type: none"> • η κτητική αντωνυμία <i>α'</i> και <i>β'</i> προσώπου στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: <i>μου, σου, μας, σας</i> • η ερωτηματική αντωνυμία <i>τι;</i> • η δεικτική αντωνυμία στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: <i>αυτός / -οί, αυτή / -ές, αυτό / -ά</i> • το βοηθητικό ρήμα <i>είμαι</i> στα τρία πρόσωπα στον ενικό αριθμό • το βοηθητικό ρήμα <i>έχω</i> στα τρία πρόσωπα στον ενικό αριθμό • το ρήμα <i>φορώ</i> στο <i>α'</i> και <i>β'</i> πρόσωπο στον ενικό αριθμό • τα ρήματα <i>πηγαίνω, τρώω, παίζω, διαβάζω, κοιμάμαι</i> στο πρώτο ενικό και στο πρώτο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα • το ρήμα <i>τρώω</i> στο <i>α'</i> και <i>β'</i> πρόσωπο στον ενικό αριθμό και στο <i>α'</i> πρόσωπο στον πληθυντικό αριθμό στην οριστική ενεστώτα • τα ρήματα <i>βλέπω, έρχομαι, φέρνω, δίνω</i> στην προστακτική αορίστου: <i>δες, έλα, φέρε, δώσε</i> • τα τοπικά επιρρήματα <i>εδώ, εκεί, πάνω, κάτω</i> • Επιρρηματικές φράσεις που δηλώνουν τόπο • χρονικοί προσδιορισμοί • απόλυτα αριθμητικά: 1-20 • δεικτικό μόριο: <i>Να!</i>
---	---

	<ul style="list-style-type: none">• άρνηση με το αρνητικό μόριο <i>δεν</i>• οι προθέσεις: <i>από</i> + αιτιατική πτώση θηλυκών και ουδετέρων ουσιαστικών και <i>σε</i> + αιτιατική πτώση θηλυκών και ουδετέρων ουσιαστικών• αιτιατική ως αντικείμενο• <i>είμαι</i> + ονομαστική.
--	---

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ (3^ο και 4^ο έτος/τάξη)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι
<p>Ο μαθητής θα πρέπει να μάθει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● να προσεγγίζει βιωματικά μέσα από επικοινωνιακές περιστάσεις τη σύγχρονη ζωή στην Ελλάδα ● να συμπεριφέρεται επικοινωνιακά κατά τον τρόπο που φέρονται οι Έλληνες σε συγκεκριμένες κοινωνικές περιστάσεις ● να αναγνωρίζει βασικές οικουμενικές αξίες και ιδέες κοινές στους δύο πολιτισμούς (οικολογία, ειρήνη, αγάπη κ.ά.). 	<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● να προσεγγίσει βιωματικά μέσα από περιστάσεις επικοινωνίας τα ήθη, τα έθιμα και τις γιορτές στη σύγχρονη Ελλάδα ● να προσεγγίσει και μέσα από τη φαντασία του το ελληνικό περιβάλλον (σπίτια, οικογένεια, αγορά, ελεύθερος χρόνος, ταξίδια κ.ά.) ● να παίζει παιχνίδια και να αναπαράγει μικρές ιστορίες και τραγούδια

1. ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

1.1. Ακούω - καταλαβαίνω - απαντώ

Μαθησιακοί στόχοι	Μέσα υλοποίησης στόχων
<p>Ο μαθητής θα πρέπει να μπορεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοεί απλά ακουστικά κείμενα, ενταγμένα σε επικοινωνιακά πλαίσια που ανταποκρίνονται στα βιώματα, τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα της ηλικίας του • να αξιολογεί και να αξιοποιεί εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία. • να κατανοεί απλά κείμενα • να κατανοεί διαλόγους με διαφορετικό επιτονισμό • να κατανοεί το ακουστικό υλικό αξιοποιώντας το οπτικό υλικό που του δίδεται παράλληλα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ακουστικοί διάλογοι • Δραματοποιημένοι διάλογοι • Ανακοινώσεις • Οδηγίες / προτροπές • Ακουστικά κείμενα με παντομίμα • Μικρές ιστορίες • Τραγούδια • Μικρά απλά κείμενα.

2. ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

2.1. Διαβάζω - καταλαβαίνω

Μαθησιακοί στόχοι	Μέσα υλοποίησης στόχων
<p>Ο μαθητής θα πρέπει να μπορεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να διαβάζει με σωστή προφορά λέξεις και με σωστή προφορά και επιτονισμό εκφράσεις, προτάσεις και απλά κείμενα • να κατανοεί μικρά και απλά κείμενα • να κατανοεί εικονογραφημένα κείμενα με λεζάντες • να κατανοεί επιγραφές, σύμβολα και πινακίδες • να ταξινομεί πληροφορίες. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιστολές • Κάρτες • Διαφημιστικό υλικό • Συνταγές μαγειρικής • Επιγραφές • Σήματα • Ηλεκτρονικά μηνύματα (e-mails) • Παιχνίδια ανάγνωσης • Αφίσες • Λεζάντες, πινακίδες.

2.2. Διαβάζω - καταλαβαίνω - γράφω

Μαθησιακοί στόχοι	Μέσα υλοποίησης στόχων
<p>Ο μαθητής θα πρέπει να μπορεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αντιγράφει ορθογραφικά σωστά: λέξεις, εκφράσεις, προτάσεις, απλά κείμενα • να γράφει λεζάντες κάτω από εικόνες • να συντάσσει απλά κείμενα, οδηγίες, μηνύματα και επιστολές • να παράγει μικρές ιστορίες μέσα από εικόνες 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιστολές • Κάρτες • Προσκλήσεις • Διαφημιστικό υλικό • Συνταγές μαγειρικής • Επιγραφές, λεζάντες • Ηλεκτρονικά μηνύματα (e-mails) • Κείμενα με κενά • Σταυρόλεξα

<ul style="list-style-type: none"> • να παράγει διαλόγους μέσα από εικόνες. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ημερολόγιο • φωτογραφικά λευκώματα.
--	--

3. ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Λεκτικές πράξεις	Γραμματική (μορφολογία / σύνταξη)
<p>Ο μαθητής θα πρέπει να μάθει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αυτοσυστήνεται • να προσφωνεί κάποιον • να ρωτά για το όνομα κάποιου • να ζητάει πληροφορίες για την καταγωγή • να ζητάει πληροφορίες για την ηλικία κάποιου • να ζητάει πληροφορίες για την ταυτότητα κάποιου • να ζητάει πληροφορίες για το επάγγελμα κάποιου • να δίνει πληροφορίες για την καταγωγή κάποιου • να δίνει πληροφορίες για την ηλικία κάποιου • να δίνει πληροφορίες για την ταυτότητα κάποιου • να δίνει πληροφορίες για το επάγγελμα κάποιου • να δίνει ευχές για γενέθλια και ονομαστικές γιορτές • να ζητάει πληροφορίες για τον χρόνο (ημέρες της εβδομάδας) 	<ul style="list-style-type: none"> • ουσιαστικά στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: α) αρσενικά σε <i>-ας / -ες</i>, β) θηλυκά σε <i>-η / -ες</i>, γ) ουδέτερα σε <i>-ο / -α , -ι / -ια</i> • επίθετα στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: α) αρσενικά σε <i>-ος / -οι</i>, β) θηλυκά σε <i>-α / -ες</i>, γ) ουδέτερα σε <i>-ο / -α</i> • η προσωπική αντωνυμία στο τρίτο πρόσωπο στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: <i>αυτός, αυτή, αυτό, αυτοί, αυτές, αυτά</i> • ο αδύνατος τύπος της προσωπικής αντωνυμίας στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: <i>του, της, το, τον, τη(ν), το, τους, τις (τες), τα</i> • οι κτητικές αντωνυμίες <i>μου, σου, του, της, του</i> • η ερωτηματική αντωνυμία <i>τι</i>; • η ερωτηματική αντωνυμία <i>ποιος, ποια</i>; • η ερωτηματική αντωνυμία <i>πόσο / -α</i> • η αόριστη αντωνυμία <i>κάθε</i>

<ul style="list-style-type: none"> • να δίνει πληροφορίες για τον χρόνο (ημέρες της εβδομάδας) • να ζητά πληροφορίες για τον χρόνο (επαναλαμβανόμενες και συνήθειες πράξεις) • να δίνει πληροφορίες για τον χρόνο (επαναλαμβανόμενες και συνήθειες πράξεις) • να εκφράζει επιθυμία, όταν πηγαίνει για ψώνια στα μαγαζιά • να εκφράζει αρέσκεια • να εκφράζει απαρέσκεια • να ρωτά για την ποσότητα • να ζητά πληροφορίες για τις επιθυμίες των άλλων • να δίνει πληροφορίες για τις δικές του επιθυμίες • να ζητά πληροφορίες σχετικά με το φαγητό • να δίνει πληροφορίες σχετικά με το φαγητό • να δίνει ευχές σχετικά με το φαγητό • να δίνει απλές οδηγίες μαγειρικής • να δίνει εντολές • να προτρέπει τον συνομιλητή του να κάνουν κάτι μαζί • να ζητά πληροφορίες για οικείες, καθημερινές ενέργειες που λαμβάνουν χώρα στο παρόν μέσα στο σπίτι • να δίνει πληροφορίες για οικείες, 	<ul style="list-style-type: none"> • το β' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου των παρακάτω ρημάτων σε -ω στην ενεργητική φωνή: <i>παίρνω – πάρε - πάρτε</i> <i>βλέπω – δες - δείτε</i> <i>βάζω – βάλε - βάλτε</i> <i>μπαίνω – μπες - μπειτε</i> <i>φέρνω – φέρε - φέρτε</i> <i>έρχομαι – έλα - ελάτε</i> <i>παίζω – παίξε - παίξτε</i> <i>ρίχνω – ρίξε - ρίξτε</i> <i>τρέχω – τρέξε (τρέχα) - τρέξτε</i> <i>παίρνω – πάρε - πάρτε</i> <i>δίνω – δώσε - δώστε</i> • ο στιγμιαίος μέλλοντας ενεργητικής φωνής των ρημάτων: <i>αφήνω - θα αφήσω</i> <i>παίρνω - θα πάρω</i> <i>έρχομαι - θα έρθω</i> • τα συνηρημένα ρήματα: <i>ακούω, λέ(γ)ω, πάω, τρώω</i> στον ενεστώτα • τα ρήματα παθητικής φωνής: <i>κάθομαι, έρχομαι και κοιμάμαι</i> στον ενεστώτα. • το β' πρόσωπο ενικού της προστακτικής αορίστου του ρήματος <i>τρώω: φάε</i> • Τα απρόσωπα ρήματα για τον καιρό: <i>χιονίζει, βρέχει, βροντά(ει), αστράφτει, φυσάει</i>
---	---

<p>καθημερινές ενέργειες που λαμβάνουν χώρα στο παρόν μέσα στο σπίτι</p> <ul style="list-style-type: none"> • να ζητά πληροφορίες για τον τόπο που βρίσκονται κάποια πρόσωπα ή πράγματα μέσα στο σπίτι • να δίνει πληροφορίες για τον τόπο που βρίσκονται κάποια πρόσωπα ή πράγματα μέσα στο σπίτι • να εκφράζει ευγνωμοσύνη • να απαντά σε εκδήλωση ευγνωμοσύνης • να εκφράζει επιδοκιμασία και έπαινο • να εκφράζει χαρά / ευχαρίστηση / απόλαυση • να εκφράζει συμπάθεια • να εκφράζει αντιπάθεια • να εκφράζει προτίμηση • να εκφράζει ανοχή. 	<p>και οι απρόσωπες εκφράσεις για τον καιρό</p> <p><i>κάνει ζέστη, κάνει κρύο, έχει ήλιο, έχει σύννεφα / έχει συννεφιά</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • η παθητική μετοχή σε <i>-μένος, (σ)μένη, (η)μένο, (σ)μένος</i> • το επίρρημα: <i>πότε;</i> • Οι προθέσεις: <i>από + αιτιατική</i> <i>π.χ. από την Αλόνησο</i> <i>για + αιτιατική (σκοπός)</i> <i>π.χ. κρέμα για τα χέρια</i> <i>με + αιτιατική (συνοδεία)</i> <i>π.χ. πάει ταξίδι με τους φίλους του</i> • τα απόλυτα αριθμητικά: 20 - 100 • ουσιαστικά σε αιτιατική πτώση (τον <i>-ο, -α, -η</i> / τους <i>-ους, -ες</i> / την <i>-α, -η</i> / τις <i>-ες</i> / το <i>-ο, -ι, -μα</i> / τα <i>-α, -ια, -ματα</i>) ενικού και πληθυντικού αριθμού ως <i>άμεσο αντικείμενο</i> • η κλητική προσφώνηση <i>κύριε</i> / <i>κυρία</i> <p><i>π.χ. κύριε [Γιάννη], τι θέλετε;</i></p> • η αιτιατική του χρόνου <i>π.χ. την Τρίτη θα πάμε εκδρομή</i> • οι εποχές του έτους ως χρονικοί προσδιορισμοί (σε αιτιατική) <i>π.χ. την άνοιξη κάνει ωραίο καιρό</i>
---	---

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΡΙΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ (5^ο και 6^ο έτος/τάξη)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι
<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να διευρύνει ακόμη περισσότερο τις δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου • να εμπλουτίσει το λεξιλόγιό του στις θεματικές περιοχές και στις περιστάσεις επικοινωνίας που επεξεργάζεται σε όλα τα επίπεδα • να πλουτίσει τις γνώσεις του για τον ελληνικό πολιτισμό με στοιχεία από την ελληνική πολιτισμική παράδοση και τον σύγχρονο ελληνικό πολιτισμό • να συμπεριφέρεται επικοινωνιακά κατά τον τρόπο που φέρονται οι Έλληνες σε συγκεκριμένες κοινωνικές περιστάσεις. 	<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να προσεγγίσει βιωματικά την καθημερινότητα μέσα από απλά κείμενα, διαφημιστικά σποτ, κ.ά. που προβάλλονται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή / και υπάρχουν στον Ημερήσιο Τύπο • να ευαισθητοποιηθεί στην αισθητική πλευρά της γλώσσας, να ανακαλύψει τις αισθητικές της ποιότητες μέσα από πολιτισμικά αγαθά της σύγχρονης Ελλάδας (λογοτεχνικά κείμενα, λαϊκό θέατρο, μουσική κ.ά.).

1. ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

1.1. Ακούω - καταλαβαίνω - απαντώ

Μαθησιακοί στόχοι	Μέσα υλοποίησης στόχων
<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοεί απλές αφηγήσεις και ακουστικά κείμενα, ενταγμένα σε επικοινωνιακά πλαίσια που να ανταποκρίνονται στα βιώματα, τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα της ηλικίας του • να αποδέχεται ή να αντικρούει την επιχειρηματολογία του συνομιλητή του υπέρ ή κατά μιας θέσης, άποψης ή γεγονότος • να κατανοεί το περιεχόμενο κειμένων, να ταξινομεί πληροφορίες και να συνδέει τα καινούργια στοιχεία με τις γνώσεις που ήδη έχει • να κατανοεί το ακουστικό υλικό αξιοποιώντας το οπτικό υλικό που του δίδεται παράλληλα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Μικρές ιστορίες • Δραματοποιημένοι διάλογοι και μονόλογοι • Ακουστικά κείμενα που συνοδεύονται από οπτικό υλικό • Ακουστικά κείμενα που συνοδεύονται από παντομίμα • Διαφημιστικά και ενημερωτικά φυλλάδια • Τηλεοπτικά σποτ • Επιστολές • Τραγούδια.

2. ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

2.1. Διαβάζω - καταλαβαίνω

Μαθησιακοί στόχοι	Μέσα υλοποίησης στόχων
<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να διαβάζει με σωστή προφορά και επιτονισμό κείμενα με διαφορετικά υφολογικά χαρακτηριστικά • να κατανοεί και να ανταλλάσσει πληροφορίες που βρίσκει σε δημοσιογραφικά κείμενα • να παράγει γραπτό λόγο αναφερόμενος σε κάποιο θέμα της επικαιρότητας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Απλά και σύντομα λογοτεχνικά ή άλλα κείμενα • Ποιήματα • Ρίμες • Άρθρα εφημερίδων • Επιγραφές, λεζάντες • Επιστολές • Ηλεκτρονικά μηνύματα (e-mails) • Διαφημιστικά και ενημερωτικά φυλλάδια.

2.2. Διαβάζω - καταλαβαίνω - γράφω

Μαθησιακοί στόχοι	Μέσα υλοποίησης στόχων
<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοεί πληροφορίες και να τις σχολιάζει γραπτώς • να κατανοεί το επίσημο ύφος επιστολών • να κατανοεί οδηγίες και να διατυπώνει γραπτά ερωτήματα ζητώντας περαιτέρω διευκρινίσεις • να γράφει μία (απαντητική) επιστολή 	<ul style="list-style-type: none"> • Κάρτες • Επιστολές • Ηλεκτρονικά μηνύματα (e-mails) • Διαφημιστικά και ενημερωτικά φυλλάδια • Σταυρόλεξα • Απλά και σύντομα δημοσιογραφικά κείμενα • Απλά και σύντομα λογοτεχνικά κείμενα

<ul style="list-style-type: none"> • να γράφει μία ευχητήρια κάρτα • να γράφει αναφορές και περιλήψεις • να αιτιολογεί τις απόψεις του 	<ul style="list-style-type: none"> • μύθοι • παραμύθια
---	--

3. ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Λεκτικές πράξεις	Γραμματική (μορφολογία / σύνταξη)
<p>Ο μαθητής θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να δίνει πληροφορίες για τον εαυτό του που αφορούν το ονοματεπώνυμο, την εθνικότητα, την ηλικία του, τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντά του • να δίνει πληροφορίες για τρίτα πρόσωπα που αφορούν το ονοματεπώνυμο, την εθνικότητα, την ηλικία τους, τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντά τους • να περιγράφει πρόσωπα βάσει των εξωτερικών τους χαρακτηριστικών • να εκφράζει την ποσοτική διαβάθμιση της αρέσκειας του π.χ. <i>μου αρέσει πολύ</i> • να εκφράζει την ποσοτική διαβάθμιση της απarέσκειάς του π.χ. <i>δεν μου αρέσει καθόλου</i> • να ρωτά για την τιμή π.χ. <i>πόσο κάνει;</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • τα ανισοσύλλαβα ουσιαστικά στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: α) αρσενικά σε <i>-άς / -άδες</i>, σε <i>-ες / -έδες</i>, σε <i>-ούς / -ούδες</i> β) θηλυκά σε <i>-ά / -άδες</i>, <i>-ού / -ούδες</i> γ) ουδέτερα σε <i>-μα / -ματα</i> • ουσιαστικά στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: α) αρσενικά σε <i>-ης / -ες</i>, σε <i>-ας / -ες</i>, β) θηλυκά σε <i>-η / -ες</i>, γ) ουδέτερα σε <i>-ο / -α</i>, σε <i>-ι / -ια</i> • τα υποκοριστικά ουσιαστικά ουδετέρου γένους στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: σε <i>-άκι / -άκια</i> • τα επίθετα στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: α) αρσενικά σε <i>-ός / -οί</i>, β) θηλυκά σε <i>-ιά / -ες</i>, γ) ουδέτερα σε <i>-ό / -ά</i> • τα παραθετικά των επιθέτων: <i>οι τρεις βαθμοί</i> • σύγκριση ... <i>πιο ... από ...</i>

<ul style="list-style-type: none"> • να προτρέπει π.χ. <i>να είσαι καλός μαζί της!</i> • να αποτρέπει π.χ. <i>μην το κάνεις αυτό! [Δεν] είναι πολύ καλό [κακό]!</i> • να προσφέρει κάτι με ευγενικό τρόπο π.χ. <i>ορίστε, κύριε! Θέλετε κάτι να πιείτε;</i> • να εκφράζει απογοήτευση π.χ. <i>κρίμα! Δεν το περίμενα από σένα!</i> • να ζητά την άποψη κάποιου π.χ. <i>πες μου τη γνώμη σου...</i> • να κάνει συγκρίσεις π.χ. <i>είναι καλύτερος [πιο καλός] από ...</i> • να εκφράζει δυσάρεστα συναισθήματα για τον εαυτό του. π.χ. <i>πονάω! έχω πονοκέφαλο! Φοβάμαι τους γιατρούς.</i> • να δίνει εντολές π.χ. <i>γράψε το όνομά σου με μεγάλα γράμματα! / έλα εδώ!</i> • να δίνει ευχές σε ασθενή π.χ. <i>περαστικά! Σιδερένιος!</i> • να δίνει ευχές σε γενέθλια και σε ονομαστική εορτή π.χ. <i>Χρόνια πολλά! Να ζήσεις! Να τα εκατοστήσεις!</i> • να δίνει συμβουλές π.χ. <i>να λες πάντα την αλήθεια!</i> • να κάνει μια πρόταση για έξοδο π.χ. <i>πάμε βόλτα;</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ο περιφραστικός υπερθετικός βαθμός: <i>ο, η, το πιο</i> • οι κτητικές αντωνυμίες <i>μας, σας, τους</i> • ο παρατατικός του ρήματος <i>είμαι / ήμουν</i> στον ενικό και πληθυντικό αριθμό • ο παρατατικός του ρήματος <i>έχω / είχα</i> στον ενικό και πληθυντικό αριθμό • η προστακτική Αορίστου στον ενικό και πληθυντικό αριθμό: <i>κλείσε - κλείστε</i> <i>άνοιξε - ανοίξτε</i> <i>γράψε - γράψτε</i> <i>μίλησε / μίλα - μιλήστε</i> <i>δες - δείτε ... κ.ά.</i> • η οριστική ενεστώτα των ρημάτων της α' συζυγίας σε <i>-ομαι: έρχομαι, πλένομαι, σηκώνομαι, κάθομαι, γίνομαι</i> και των ρημάτων σε <i>-άμαι: θυμάμαι, κοιμάμαι, φοβάμαι</i> • ο στιγμιαίος μέλλοντας των βαρύτονων και των συνηρημένων ρημάτων π.χ. <i>θα φάω ... κ.ά.</i> • ο εξακολουθητικός μέλλοντας των βαρύτονων και συνηρημένων ρημάτων π.χ. <i>θα τρώω ... κ.ά.</i> • η υποτακτική αορίστου της ενεργητικής φωνής των ρημάτων της α' και β' συζυγίας καθώς και βασικών ανώμαλων ρημάτων
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • να αποδέχεται μια πρόταση για έξοδο π.χ. <i>ναι, πάμε!</i> • να εκφράζει συμφωνία π.χ. <i>Ναι, έχεις δίκαιο</i> • να εκφράζει διαφωνία π.χ. <i>Όχι, δεν συμφωνώ</i> • να ζητά διευκρινίσεις π.χ. <i>Τι σημαίνει ακριβώς αυτή η λέξη;</i> • να απαγορεύει π.χ. <i>μην μιλάς την ώρα του μαθήματος.</i> 	<p>στον ενικό και πληθυντικό αριθμό π.χ. <i>να αγοράσω, να κόψω, να δω, να δώσω κ.ά.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ο αόριστος της έκφρασης <i>μου</i> <i>αρέσει / μου άρεσε</i> στον ενικό και πληθυντικό αριθμό • <i>μην</i> + υποτακτική ενεστώτα π.χ. <i>μην στρίβεις, μην πίνεις κ.ά.</i> • τα απόλυτα αριθμητικά: 100 – • τα τακτικά αριθμητικά [ως επίθετα] π.χ. <i>πρώτος -n -ο, δεύτερος -n -ο κ.ά.</i> • τα τρία γένη των απόλυτων αριθμητικών: <i>ένας - μία - ένα, τρεις - τρεις - τρία, τέσσερις - τέσσερις - τέσσερα</i> • ο αδύνατος τύπος της προσωπικής αντωνυμίας ως <i>έμμεσο αντικείμενο</i> π.χ. <i>μου / σου κάνει, μου / σου πάει, του μοιάζει κ.ά.</i> • συμφωνία ρήματος με το υποκείμενο: π.χ. <i>πόσο κάνει; Εσύ και ο Γιάννης τρέχετε γρήγορα</i>
---	--

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ
ΤΕΣΤ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΤΕΣΤ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ

Το τεστ που ακολουθεί αποτελεί μια ενδεικτική πρόταση για ένα τεστ κατάταξης το οποίο ελέγχει τα τρία επίπεδα ελληνομάθειας σύμφωνα με τα διαπιστωτικά κριτήρια. Το τεστ δίνεται ολόκληρο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να συμπληρώσουν ένα μέρος του ή το σύνολο ανάλογα με το επίπεδο της γλωσσομάθειάς τους, έτσι ώστε να διαπιστωθεί όσο το δυνατόν επακριβέστερα το επίπεδο της γνώσης τους στην ελληνική γλώσσα. Μπορεί επίσης να εφαρμοστεί μεμονωμένα για κάθε επίπεδο χωριστά. Υπάρχει δυνατότητα να προσαρμόζεται, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες εκμάθησης και τα χαρακτηριστικά των μαθητών, σε οποιοδήποτε σχολείο.

Υπογραμμίζεται ότι το παρόν τεστ είναι ενδεικτικό και επομένως ο εκπαιδευτικός δεν επιτρέπεται να περιορίζεται σ' αυτό. Αντίθετα, με βάση τα Κριτήρια για κάθε επίπεδο, όπως αυτά αναπτύχθηκαν παραπάνω, και παίρνοντας ερεθίσματα από το παρόν τεστ, θα πρέπει να ετοιμάζει τα δικά του τεστ με τα οποία θα αξιολογεί και θα διαπιστώνει, αν οι μαθητές του έχουν πετύχει τους στόχους του κάθε επιπέδου ελληνομάθειας.

Όπως φαίνεται και από την κλίμακα αξιολόγησης μεγαλύτερο βάρος δίνεται στις παραγωγικές δεξιότητες, διότι αυτές απαιτούν συνθετότερες γνωστικές διεργασίες και καλύτερη γνώση του συστήματος της γλώσσας. Όπου απαιτείται ελεύθερη παραγωγή λόγου (προφορικού ή γραπτού) είναι αποδεκτή κάθε λογική απάντηση ακόμη και εάν αυτή είναι μη αναμενόμενη. Εξετάζεται πάντα η γλωσσική έκφραση και όχι το γνωστικό επίπεδο των μαθητών και μαθητριών.

ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

<i>δραστηριότητα</i>	<i>βαθμός (points)</i>	<i>βαρύτητα</i>
Κατανόηση προφορικού λόγου	20	20%
Κατανόηση γραπτού λόγου	20	20%
Παραγωγή γραπτού λόγου	24	30%
Παραγωγή προφορικού λόγου	24	30%
<i>Σύνολο</i>	88	100%
<i>Επάρκεια</i>	44	50%

Κατανόηση προφορικού λόγου:
(Α) 0.30' / (Β) 0.30' / (Γ) 0.30'

Κατανόηση γραπτού λόγου:
(Α) 0.30' / (Β) 0.30' / (Γ) 0.30'

Παραγωγή προφορικού λόγου:
(Α) 0.30' / (Β) 0.30' / (Γ) 0.30'

Παραγωγή γραπτού λόγου:
(Α) 0.20' / (Β) 0.30' / (Γ) 0.30'

A= Πρώτο Επίπεδο, B= Δεύτερο Επίπεδο, Γ= Τρίτο Επίπεδο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΤΗ / ΤΡΙΑΣ

ΟΝΟΜΑ:

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ:

ΣΧΟΛΕΙΟ:

ΠΟΛΗ:

ΧΩΡΑ:

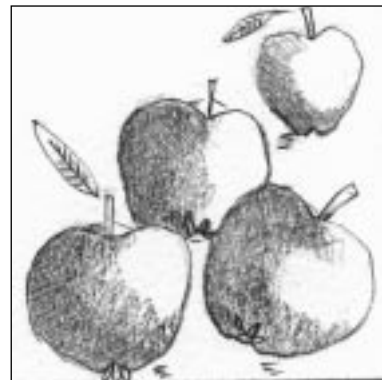
1^ο ΜΕΡΟΣ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α. Ποια εικόνα ταιριάζει;

Θα ακούσεις τέσσερα κείμενα. Κάθε κείμενο δύο φορές. Σε κάθε κείμενο ταιριάζει μία εικόνα.

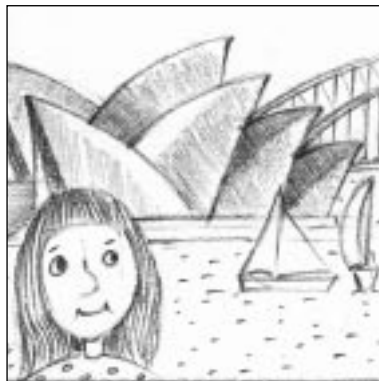
Σημείωσε τον αριθμό που αντιστοιχεί στη σωστή εικόνα!

Β. Ποιος μιλάει;

Θα ακούσεις τέσσερα κείμενα. Κάθε κείμενο δύο φορές. Για κάθε κείμενο ταιριάζει μια εικόνα.

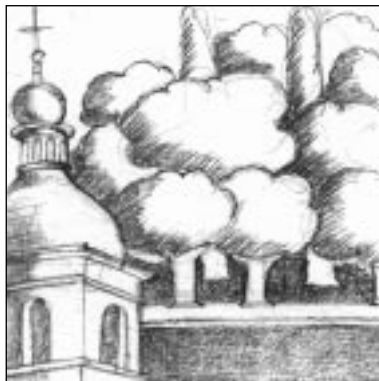
Σημείωσε τον αριθμό που αντιστοιχεί στη σωστή εικόνα!

Γ. Ποιος μιλάει;

Θα ακούσεις τέσσερα κείμενα. Κάθε κείμενο δύο φορές. Για κάθε κείμενο ταιριάζει μια εικόνα.

Σημείωσε τον αριθμό που αντιστοιχεί στη σωστή εικόνα!

2° ΜΕΡΟΣ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

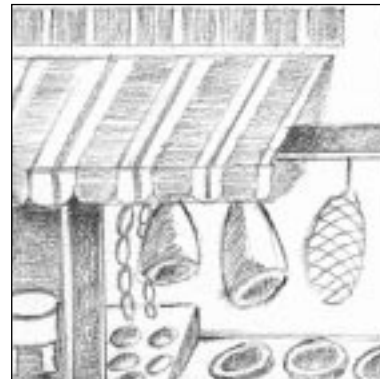
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

A. Ποια είναι η σωστή απάντηση;

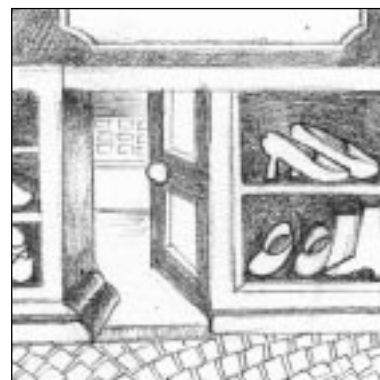
Παρατήρησε προσεκτικά τις εικόνες και διάβασε τις λέξεις στο κάτω μέρος της σελίδας.

Σημείωσε τον αριθμό που αντιστοιχεί στη σωστή εικόνα!

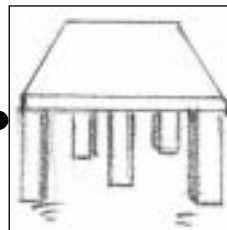
1. Κρεπωλείο 2. Κατάστημα ρούχων 3. Κατάστημα υποδημάτων 4. Σούπερ μάρκετ

Β. Τι ταιριάζει;

Αντιστοίχισε τη φράση με την εικόνα!

Ένα πιάτο με τηγανιτές πατάτες

Ένα ποτήρι γάλα και ένα φλυτζάνι τσάι

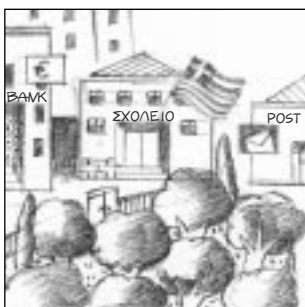
Ένα βάζο με τρία λουλούδια

Ένα τραπέζι με πέντε πόδια

Γ. Τι ταιριάζει;

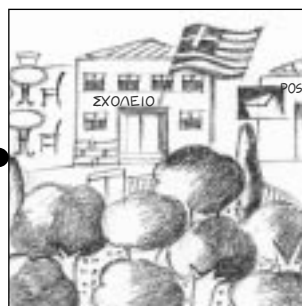
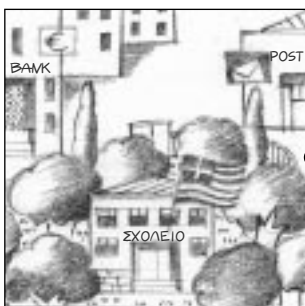
Αντιστοίχισε τη φράση με την εικόνα!

Το σχολείο μου
είναι απέναντι
στο πάρκο, δίπλα του
υπάρχει μια τράπεζα

και αριστερά του
το ταχυδρομείο

3^ο ΜΕΡΟΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α. Τι βλέπεις;

Β. Τι βλέπεις;

Γ. Τι κάνουν;

4^ο ΜΕΡΟΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

A. Τι λείπει;
Συμπλήρωσε!

Ε λ λ □ δ □

Γ □ ρ μ □ ν □ α

Π □ τ έ ρ □ ς

Σ π □ τ □

Τ □ λ □ φ ω ν □

B. Τι λείπει;
Συμπλήρωσε!

Με λένε..... και είμαι.....

Μένω

Το σπίτι μου είναι

Έχει.....

Είμαι..... και πηγαίνω στο.....

Το σχολείο μου είναι..... και τοπολύ.

Πηγαίνω εκεί από μέχρι.....

Το σπίτι μου είναι μακριά. Πηγαίνω στο σχολείο μου με

Μερικά παιδιά μένουν και έρχονται με.....

Γ. Τι λέει η πρόσκληση;
Γράψε!

Έχεις γενέθλια και θα κάνεις πάρτι για τους φίλους και τις φίλες σου.
Γράψε μία πρόσκληση και κάλεσέ τους. Πες τους ποια μέρα, ποια ώρα και πού πρέπει να έρθουν. Γράψε και ζωγράφισε ό,τι άλλο θέλεις για να κάνεις όμορφη την πρόσκλησή σου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κείμενα που διαβάζει ο δάσκαλος στη σειρά που εμφανίζονται παρακάτω.

1^ο ΜΕΡΟΣ: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ**A. Ποια εικόνα ταιριάζει;σελ. 41**

1. Δύο άσπρες γάτες.
2. Ένα δέντρο με φύλλα.
3. Τέσσερα μήλα.
4. Ένα σπίτι με δύο παράθυρα.

B. Ποιος μιλάει;σελ. 42

1. Το όνομά μου είναι Φίλιππος. Μένω στην Αγγλία. Καταλαβαίνω τα ελληνικά. Μιλώ πολύ καλά αγγλικά.
2. Εμένα με λένε Ελένη και είμαι από την Αυστραλία. Η μαμά μου είναι από την Ελλάδα. Μένω στο Σύδνεϋ.
3. Με λένε Αντρέα. Είμαι από τη Θεσσαλονίκη. Μιλώ ελληνικά και αγγλικά.
4. Είμαι η Τατιάνα από τη Ρωσία. Μένω στη Μόσχα. Μιλώ μόνο ρωσικά.

Γ. Ποιος μιλάει;σελ. 43

1. Είμαι η Άννα από την Κρήτη. Μένω στο Ρέθυμνο σε ένα ωραίο σπίτι. Το σπίτι μας έχει αυλή με μία μεγάλη πόρτα και ένα μεγάλο δέντρο.
2. Εγώ είμαι η Ελένη από την Ουκρανία. Μένω στο Κίεβο. Το σπίτι μου είναι δίπλα σε μία μεγάλη εκκλησία. Υπάρχει ένα μεγάλο πάρκο μπροστά στο σπίτι μου.
3. Με λένε Θωμά και είμαι από την Ελλάδα. Μένω στην Αθήνα. Το σπίτι μας είναι μεγάλο. Είναι κάτω από την Ακρόπολη. Δεν υπάρχουν δέντρα μπροστά στο σπίτι μας. Υπάρχει μία πλατεία με ένα περίπτερο.
4. Είμαι ο Τζόνι από την Ολλανδία. Εγώ μένω στο Άμστερνταμ. Το σπίτι μου είναι δίπλα σε ένα κανάλι. Είναι ένα διαμέρισμα στο δεύτερο πάτωμα. Στο μπαλκόνι μας έχουμε πολλά λουλούδια.

